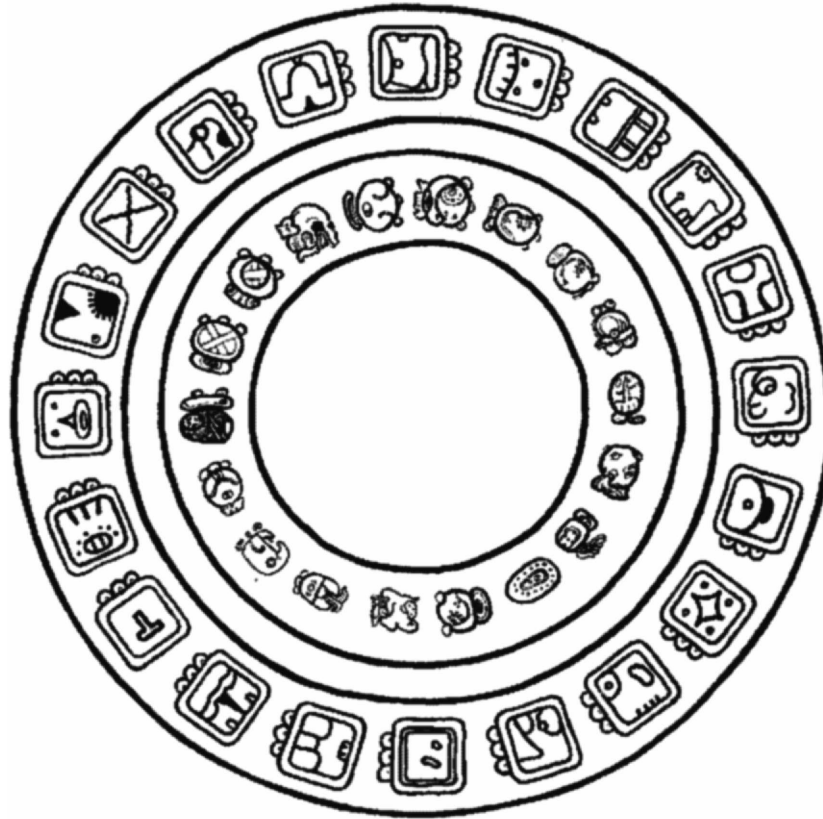

A mayák (és aztékok), a Kolombusz előtti időkben Mexikóban és Közép-Amerikában élő népek időszámításukban kettős naptárt használtak. A napok, hónapok jelei nagy, kerek, ún. naptárköveken maradtak meg.

A vallási (szent) naptár szerint az egymás után következő napok húszas csoportjában mindegyik napnak megvolt a maga neve. Körülbelüli fordításban: alligátor, szél, ház, leguán, kígyó, koponya, szarvas, nyúl, víz, kutya, majom, fű, nád, jaguár, sas, keselyű, mozgás, kés, eső, virág. Ezeknek egyszerűsített jelei láthatók ábránk külső körében.

Emellett 1-től 13-ig sorszámozták a napokat. A napok tehát így következnek egymás után: 1 – alligátor, 2 – szél, 3 – ház, ..., 12 – fű, 13 – nád. Utána a sorszámozás újra 1-gyel folytatódott: 1 – jaguár, 2 – sas, stb. Így $13 \cdot 20 = 200$ napig minden napnak külön megnevezése volt, azután a sorozat újra kezdődött.

A polgári naptár szerint 18 hónapot használtak, nevük: víz, embernyúzás, rövid bőjt, hosszú bőjt, szárazság, babkása, uralkodó rövid bőjtje, uralkodó hosszú bőjtje, virágnylás, gyümölcsérés, seprűk hava, istenek visszatérése, hegyi ünnep, madár, zászlóünnep, eső, rossz idő, újjászületés. Ezeknek a jeleit ábránk belső köre mutatja. Mindegyik hónap 20 napos volt, $18 \cdot 20 = 360$. Az utolsót követte az 5 „üres nap”, amikor a tűzhelyeket kioltották és egyáltalán semmit sem volt szabad csinálni. A számozás ilyen volt: víz - 1, víz - 2, ..., víz - 30, embernyúzás - 1, embernyúzás - 2, A 365 napos év követte az időjárás viszonyokat.

Egy bizonyos nap megjelölésére a nap mindkét naptár szerinti adatát együtt használták, például 1 - alligátor-víz - 1, 2 - szél-víz. - 2 stb. Mivel 260-nak és 365-nek a legkisebb közös többese $260 \cdot 365 : 5 = 18980$, tehát 18980 napig nem fordult elő két olyan nap, amelynek mind a négy adata egyezett volna.

Vermes Miklós

(O. Hagen: Highway of the Sun nyomán)